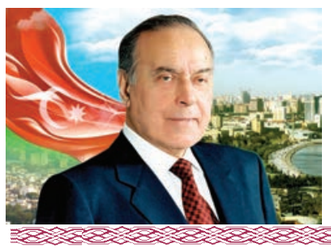

Heydər Əliyev İli 2023

2023-cü il mayın 10-da Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ili tamam olur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev müstəqil Azərbaycanın memarı Heydər Əliyevin zəngin və çoxşaxəli irsinin indiki və gələcək nəsillərə çatdırılması və təbliği məqsədilə 2022-ci il sentyabrın 29-da "2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan olunması haqqında" sərəncam imzalayıb. Sərəncamda oxuyuruq: "Müasir Azərbaycan tarixinin 30 ildən artıq bir dövründə respublikamıza rəhbərlik etmiş Heydər Əliyev dövlətçilik salnaməsində elə bir irs yaratmışdır ki, onun öyrənilməsinə, təbliğinə və tətbiqinə hələ uzun illər böyük ehtiyac olacaqdır".

Heydər Əliyevin kadr siyasəti müasir Azərbaycan Respublikasının inkişaf strategiyasının təməlidir

Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyası

XX əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısı və 90-cı illərinin əvvəllərində iki sistem - kapitalist və sosialist inkişaf yolları arasında kəskinləşən ziddiyyətlər dünya geosiyasi məkanında ön plana çıxdı və onlar arasında soyuq müharibə, silahlanma yarışı pik həddə çatdı. Planlı sosialist iqtisadiyyatı və Kommunist Partiyasının rəhbərlərinin komanda-inzibati idarəetmə sistemi dünyada baş verən inkişaf proseslərində rəqabətə tab gətirə bilmədi və köhnəlmiş idarəetmə üsulları texnoloji və təşkilati baxımdan açıq-aşkar geridə qaldı. Sovet dövlətinin durğun idarəetmə siyasəti nəticəsində illər boyu yığılıb qalmış problemlər öz həllini tapmırdı, insanların həyat səviyyəsi dönməz şəkildə aşağı düşürdü. Sovet İttifaqına üzv olan dövlətlər yaranmış vəziyyətdən çıxış yolunu ittifaqdan çıxmaq və öz müstəqil dövlətlərini qurmaqda görürdülər.

Ümumiyyətlə, bəşər tarixi bir həqiqəti sübut edir ki, dövlətlər üçün strateji və cari məqsədlər, vəzifələr və fəaliyyət sahələri müxtəlif vaxtlarda fərqli olsa da, hər bir millət və dövlət üçün dəyişməz və sarsılmaz dəyərlər var: bunlar azadlıq və müstəqillikdir. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı qəbul edildi və ölkəmiz suveren gənc dövlət kimi dünya birliyinin üzvü oldu. Əfsuslar olsun ki, müstəqilliyin ilk illərində dövlətə rəhbərlik edən naşı siyasətçilər ölkəni xaosa, anarxiyaya sürüklədilər və nəticədə 1993-cü ilin yayında Azərbaycan dövlətçiliyi böhran və məhv olmaq təhlükəsi qarşısında qaldı, ölkə vətəndaş müharibəsi və parçalanma həddinə gətirildi. Belə bir vəziyyətdə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev öz böyük siyasi təcrübəsi və müdrikliyi ilə Azərbaycanı bu təhlükəli vəziyyətdən çıxara bildi.

Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışı ilə ölkənin ictimai-siyasi, sosial, iqtisadi, elmi-mədəni həyatında, beynəlxalq əlaqələrdə əsl dönüş yarandı, elmi əsaslara, beynəlxalq norma və prinsiplərə uyğun müstəqil dövlət quruculuğu prosesi başlandı. Sözün əsl mənasında Heydər Əliyev Azərbaycanı bir dövlət kimi parçalanmaqdan, məhv olmaqdan xilas etdi.

Dövlət quruculuğu konsepsiyası

1993-cü il iyunun 24-də Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyəti Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri Heydər Əliyevə həvalə olundu. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini qəbul etdiyi andan Heydər Əliyev, ilk növbədə, onun gələcək siyasi kursunun əsas konturlarını müəyyən etməli idi. O dövrdə Azərbaycan cəmiyyətinin və dövlətinin inkişafını nəzərə alsaq, bu, kifayət qədər çətin iş idi. Ölkədə siyasi təlatümlər və daxili çəkişmələr baş qaldırmışdı, yenicə dövlət müstəqilliyinə qovuşmuş Azərbaycan erməni təcavüzü ilə çətin sınaqlara çəkilmişdi.

Heydər Əliyev Azərbaycanı bütün lazımi atributlara malik suveren dövlət kimi formalaşdırıb beynəlxalq birliyə tanıtmalı, ölkənin gələcək inkişafı üçün ciddi siyasi, iqtisadi, sosial-mədəni əsaslar yaratmalı və Azərbaycanın dünyanın inkişaf etmiş ölkələri sırasına daxil olması üçün aydın strateji istiqamətlər müəyyənləşdirməli idi. Bundan əlavə, Azərbaycanda millətlərarası və konfessiyalararası harmoniya ilə seçilən milli dəyərlər sistemi formalaşdırılmalı, çoxvektorlu prinsiplər əsasında regional və qlobal səviyyədə beynəlxalq proseslərdə rolunu və iştirakını gücləndirməyə hesablanmış fəal xarici siyasət aparılmalı idi. Həqiqətən də zaman göstərdi ki, o dövrdə Azərbaycanda bu çətin vəzifələrin öhdəsindən gələ biləcək yeganə ictimayi-siyasi xadim Heydər Əliyev idi.

1993-cü il oktyabrın 3-də keçirilən Prezident seçkilərində seçicilərin 98,8 faizi Heydər Əliyevə səs verərək, ölkənin taleyini ona həvalə etdi. Bundan sonra respublikada möhkəm ictimai-siyasi sabitlik yaradıldı, Qarabağ münaqişəsində atəşkəsə nail olundu ki, bu da nizami ordu quruculuğunun həyata keçirilməsinə imkan yaratdı. 1994-cü ilin sentyabrında "Əsrin müqaviləsi" imzalandı, 1995-ci ilin mart çevriliş cəhdinin qarşısı qətiyyətlə alındı. Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı xalqımızın çoxəsrlik tarixinə taleyüklü möhtəşəm siyasi hadisə kimi daxil oldu. Ən əsası, uğurlu dövlət quruculuğu prosesinin əsası qoyuldu.

1995-ci il noyabrın 12-də Heydər Əliyevin müəllifi olduğu müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası ümumxalq səsverməsi - referendumla qəbul edildi və 1995-ci il noyabrın 27-də qüvvəyə mindi. Azərbaycan Respublikasında gedən iqtisadi inkişafdan tutmuş ölkədə vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının qorunması, dövlət strukturlarının təkmilləşdirilməsi, Silahlı Qüvvələrin gücləndirilməsi, respublikanın təhlükəsizlik sisteminin möhkəmləndirilməsi, vətəndaşların məhkəmələrə özlərinin hüquqlarının qorunması üçün müraciətlərinin tam şəkildə təmin edilməsi, o cümlədən seçkili orqanlarda iştirak və burada olan baryerlərin aradan qaldırılması kimi məsələlər zərurətindən referendumla Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklər edildi. Konstitusiyada həmçinin dövlət hakimiyyətinin üç qolu - qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyəti də təsbit edildi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkədə demokratik dövlət quruculuğu sahəsində həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində 1996-cı il 17-18 mart tarixlərində keçirilən Avropa Şurasının Qanun vasitəsilə Demokratiya üzrə Avropa Komissiyasının (Venesiya Komissiyası) iclasında Azərbaycan bu komissiyaya üzv qəbul edildi və 1996-cı ilin iyun ayında AŞ PA Bürosu Azərbaycanın demokratik dövlət quruculuğu istiqamətində səylərini nəzərə alaraq, ölkəyə "xüsusi dəvət olunmuş qonaq" statusunun verilməsi haqqında qərar qəbul etdi. 1996-cı il sentyabrın 11-də AŞ Nazirlər Komitəsinin 573-cü iclasında Azərbaycanın Avropa Şurasına daxil olması, Azərbaycanda demokratiyaya keçid prosesinin sürətləndirilməsi məqsədilə Azərbaycan hakimiyyət dairələri ilə danışıqların intensivləşdirilməsi, əməkdaşlıq proqramları formasında yardımın edilməsini nəzərdə tutan (96) 32 saylı qətnamə qəbul edildi. Məhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycanda 1993-cü ildən ölüm cəzasına moratorium qoyuldu, 1998-ci ildə isə ləğv edildi. Ölüm cəzasının ləğvi və cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi Azərbaycanın Avropa ailəsinə qoşulmasını təmin edən mühüm amillərdən biri oldu.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən dövlət idarəçilik sisteminin formalaşdırılmasında atılan növbəti addım isə 1996-cı ildə "Hüquqi islahatlar" komissiyasının və 1998-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında dövlət idarəetmə sistemində islahatlar aparılması üzrə Dövlət Komissiyasının yaradılması oldu. Bu komissiyalar ilkin mərhələdə reallaşdırılacaq hüquqi islahatların prioritetlərini müəyyən etdi və Sovet İttifaqından miras qalmış hüquq sisteminin fəlsəfəsini tamamilə dəyişdirdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev qanunların qəbul edilməsi ilə yanaşı, bu qanunların həyata keçirilməsinə də diqqət edirdi. 1998-ci ildə respublikada ilk dəfə olaraq Konstitusiya Məhkəməsi yaradıldı. "İnsan hüquqlarının müdafiəsinə dair Dövlət proqramı" təsdiq edildi və reallaşdırılmağa başlanıldı. Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişafında bələdiyyələr haqqında qanunun qəbul edilməsi və bələdiyyə institutunun fəaliyyətə başlaması da yeni hadisə oldu. 2002-ci il iyulun 2-də Heydər Əliyevin təqdimatı ilə Milli Məclis insan hüquqları üzrə müvəkkil (ombudsman) seçdi. Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq konvensiyalara qoşulması, yerli hüquqi sənədlərin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması da mühüm əhəmiyyət kəsb etdi.

Ulu Öndərin idarəçi kadr hazırlığı strategiyası

Hələ sovet dövründə Ümummilli Lider Heydər Əliyev dövlət aparatının milliləşdirilməsi, Azərbaycanda yeni idarəçi kadrların hazırlanması işinə böyük diqqət ayırırdı. Sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi 1969-1982-ci illərdə Ümummilli Lider keçmiş SSRİ-nin 170 nüfuzlu ali məktəbində bütövlükdə 80-dək sahəni əhatə edən 150 ixtisas üzrə 15 mindən çox azərbaycanlı gəncin ali təhsil almasına şərait yaratmışdı. Həmin mütəxəssislər sonradan Azərbaycanın inkişafında mühüm rol oynamışdı. Ümummilli Lider 1999-cu il yanvarın 3-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının yaradılması haqqında 60 saylı fərman imzaladı. Ölkədə ilk dəfə Prezident yanında ali təhsil müəssisəsi yaradıldı və bu təhsil müəssisəsinin üzərinə Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluqçularının hazırlanması və əlavə təhsilinin həyata keçirilməsi kimi vacib vəzifə qoyuldu.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanın dövlət idarəçilik sisteminin qurulması üçün atdığı növbəti addım 21 iyul 2000-ci ildə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun qəbul edilməsi ilə bağlı oldu. Bu qanun Azərbaycanda dövlət qulluğu sahəsində vahid dövlət siyasətinin formalaşdırılması, bu sahədə kadr siyasətinin əsas prinsiplərini, dövlət qulluqçularının cəmiyyətdəki yerini və onların hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirdi.

Dövlət qulluğunun daha səmərəli təşkili və həyata keçirilməsi ilə bağlı normativ hüquqi aktların, metodik göstərişlərin layihələrinin hazırlanması və digər məsələlərin tənzimlənməsi üçün Ümummilli Lider Heydər Əliyev 2002-ci il martın 29-da "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Qulluğunu İdarəetmə Şurası haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə qanun imzaladı. Şura vahid dövlət kadr siyasətinin formalaşdırılmasında iştirak etməli, hakimiyyət orqanlarında dövlət qulluğunun vəziyyətinin və səmərəliliyinin təhlilini aparmalı, dövlət qulluğunun kadr təminatının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması işinin həyata keçirilməsini təşkil etməli idi. Şura 18 nəfər üzvdən ibarət tərkibdə təşkil edildi və dövlət hakimiyyəti orqanlarının dövlət qulluğu və kadr xidmətlərinin metodik işinin əlaqələndirilməsini, "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda şikayətlərə baxılmasını, dövlət qulluqçularının peşə hazırlığı, təcrübə və əlavə təhsili sahəsində işlərin təhlili və bununla bağlı təkliflərin hazırlanmasını, dövlət qulluqçularına dair məhdudiyyətlərin və təminatların yerinə yetirilməsinə nəzarət edilməsi işini və şuranın səlahiyyətlərinə aid edilən digər məsələləri təşkil etdi.

Heydər Əliyevin qurduğu dövlət idarəetmə sistemi onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir

2003-cü il oktyabrın 15-də Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı İlham Əliyev xalqımızın etimadını qazanaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi və Ümummilli Lider Heydər Əliyevin qurub yaratdığı müasir Azərbaycanın inkişafında yeni mərhələ başladı. Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən praqmatik, milli maraqlara əsaslanan düşünülmüş siyasət nəticəsində "güclü dövlət" konsepsiyası reallaşdırıldı və Azərbaycan regionun nüfuzlu dövlətinə çevrildi.

Dövlət qulluğu sahəsindəki islahatları sürətləndirmək məqsədilə Prezident İlham Əliyev 2005-ci ildə Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın yaradılması barədə fərman imzaladı. Komissiyanın əsas fəaliyyət istiqaməti Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının 55-ci maddəsinə müvafiq olaraq vətəndaşların dövlətin idarə olunmasında iştirak etmək hüququnun həyata keçirilməsi üçün dövlət qulluğuna qəbulun bərabərlik, şəffaflıq və müsabiqə əsasında keçirilməsi ilə bağlı idi. 2016-cı ildə komissiyanın səlahiyyətlərinə xitam verildi və dövlət qulluğuna kadrların seçilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi yaradıldı.

Heydər Əliyevin Azərbaycanda dövlət idarəçiliyinin müasir əsaslarla qurulması siyasətinin davamı olaraq Prezident İlham Əliyev tərəfindən dövlət qulluğunun müasirləşdirilməsi, şəffaflığın artırılması və idarəetmədə yeni fəaliyyət üslubunun formalaşdırılması məqsədilə 2012-ci ildə Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və agentliyin nəzdində "ASAN xidmət" mərkəzləri yaradıldı. Hazırda Azərbaycanda 25 "ASAN xidmət" Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Bu mərkəzlərdə 300-dən çox xidmət göstərilir. Son 10 ildə "ASAN xidmət" mərkəzlərinə 61 milyon müraciət olmuş və vətəndaşlara göstərilən xidmətlərdən məmnunluq dərəcəsi 98-100 faizdir.

Azərbaycanda dövlət idarəçiliyi mexanizminin optimal funksionallığının təmin edilməsi, iqtisadi islahatların dairəsinin genişləndirilməsi və onların sürətləndirilməsi məqsədilə vitse-prezidentlik institutu təsis edildi. Ali dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi və daha da gücləndirilməsi, hüquqi dövlət quruculuğu prosesinin sürətləndirilməsi, dövlət idarəetmə orqanlarında qərarların operativ qəbulu, sosial-humanitar sahədə dövlət siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi məqsədilə 2016-cı il sentyabrın 26-da keçirilmiş ümumxalq səsverməsində Konstitusiya islahatları çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti və vitse-prezidentləri institutu yaradıldı. Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il 21 fevral tarixli sərəncamı ilə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin edildi və ölkəmizdə dövlət idarəçiliyi tarixində yeni mərhələnin əsası qoyuldu. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan çoxsaylı layihələr, həyata keçirilən tədbirlər öz müsbət nəticələrini verməklə xalq-iqtidar birliyini daha da gücləndirdi.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkədə iqtisadiyyatın tarazlı və dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, habelə sosial-iqtisadi inkişafın cari, orta və uzunmüddətli dövrləri arasında üzvi bağlılıq və qarşılıqlı uzlaşmanın yaradılması məqsədilə bir sıra dövlət proqramları da qəbul edildi ki, bunlar da dövlət qulluğu sisteminin təkmilləşdirilməsində öz rolunu oynadı. Belə ki, 2012-ci ildə Prezident İlham Əliyev tərəfindən "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası", 2016-cı ildə "Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə strateji yol xəritəsi", 2018-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019-2025-ci illər üçün Strategiya" təsdiq edildi. 2019-2025-ci illər üçün strategiya dövlət qulluğu sisteminin inkişaf etdirilməsi məqsədilə əsas hədəfləri və bu hədəflərə çatmaq üçün orta və uzun müddəti əhatə edən çoxşaxəli, ardıcıl, mərhələli tədbirləri müəyyənləşdirdi. Strategiyanın icrası 2019-2021-ci və 2022-2025-ci illəri əhatə edən iki fəaliyyət planının həyata keçirilməsi ilə təmin edilmişdir.

Dövlət qulluğu sistemində islahatlar həyata keçirilməndə mürəkkəb, qeyri-standart vəzifələri orijinal şəkildə həll edə bilən, yaradıcı, yeni idarəetmə sisteminə uyğunlaşa bilən, yüksək intellektli peşəkar kadrlara ehtiyac artır. Buna görə ölkəmizdə tətbiq olunan yeni dövlət idarəetmə sisteminin daha çevik, yığcam və məqsədyönlü olması üçün inzibati alətlərdən deyil, dünyada insan resurslarının idarə olunması sahəsində əldə edilmiş innovativ nailiyyətlərdən, elmi əsaslara söykənən zəngin təcrübədən istifadə edilir. Bu məqsədlə bu gün dünyada tətbiq olunan dövlət qulluğunda istedadların idarə edilməsi (Talent Management) modelinin yaradılması üçün dövlət qulluqçuları sırasında əhəmiyyətli potensialın aşkar edilməsi aktual bir məsələyə çevrilmişdir.

Dövlət qulluğunda istedad anlayışı müxtəlif çür izah olunur. İstedadlı kadr təşkilatın (qurumun) performansında, hədəflərinə yönəlməsində ciddi rol oynayan insandır. Yüksək performansa sahib, dəyəryaratma göstəricisi yüksək olan işçi digər əməkdaşların da performansının artmasında rol oynayır və hər bir qurum bu cür işçinin əldə saxlanmasında maraqlıdır. İstedadların idarə olunmasını insan resurslarının idarə edilməsindən fərqləndirən cəhət də məhz hər hansı qurumda personalın funksional dəyişikliyindən çox onlara yanaşmanın dəyişməsidir.

Artıq bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə insan resurslarının idarə edilməsindən "İstedadların idarə edilməsi"nə keçid edilir. Bu strategiya cari fəaliyyətləri, nəticələri deyil, gələcək plan, hədəf və gözləntiləri əhatə edir. Məhz bunun nəticəsi olaraq respublikamızda dövlət aparatının səmərəli fəaliyyət göstərməsi üçün intellektual səviyyəsi və idarəetmə bacarıqları yüksək olan perspektivli rəhbərlərin müəyyən edilməsinə, dəstəklənməsinə və bununla da ölkədə kadr ehtiyatı bankının formalaşdırılmasına zərurət yarandı. Bu məqsədlə ölkə Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə 26 iyul 2019-cu ildə "Yüksəliş" müsabiqəsi təsis edildi. Müsabiqə vasitəsilə namizədlərin fərdi keyfiyyətlərinin və bacarıqlarının müəyyən edilməsinə imkan verən müxtəlif metodlardan istifadə etməklə onların çoxpilləli kompleks qiymətləndirilməsi həyata keçirilir.

Milli prioritetlər

Azərbaycanda davamlı inkişafın təmin edilməsi, ölkə iqtisadiyyatının dinamik inkişaf etdirilməsi, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, əməkhaqları, təqaüdlər və müavinətlərin artırılması, yoxsulluğun səviyyəsinin minimuma endirilməsi istiqamətində həyata keçirilən islahatların davamı olaraq 2021-ci il fevralın 2-də ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" haqqında sərəncam imzalandı. Milli prioritetlər növbəti 10 il ərzində ölkə qarşısında həlli vacib olan istiqamətləri özündə əks etdirir. Eyni zamanda ölkənin dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyata malik olmasını, o cümlədən ölkədə dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyətin formalaşmasını özündə ehtiva edir. Bundan əlavə, Milli prioritetlərdə rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanının yaradılması, işğaldan azad olunmuş ərazilərə böyük qayıdışın təşkil edilməsi və təmiz ətraf mühit və Azərbaycanın "yaşıl artım" ölkəsi kimi dünyada öz yerini tutması hədəflənir. Milli prioritetlər dövlətin inkişafına və cəmiyyətin rifahına xidmət edən təşəbbüs olmaqla yanaşı, milli maraqlar və strateji planlamanın da vəhdətini təşkil edir, ölkəmizin gələcək inkişaf mənzərəsini müəyyənləşdirir.

Dövlət idarəçiliyində çevikliyin və səmərəliliyin artırılması məqsədilə ölkəmizdə xüsusi nümayəndəlilik institutunun yaradılması da mühüm hadisələrdən oldu. 19 yanvar 2021-ci ildə Prezident İlham Əliyev işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndələri haqqında fərman imzaladı. Bu fərman işğaldan azad edilmiş ərazilərin dirçəlişi istiqamətində quruculuq, bərpa və yenidənqurma işlərinin sürətləndirilməsi, bu hədəfə nail olunmasında dövlət orqanlarının və digər təşkilatların əlaqələndirilmiş fəaliyyətinin gücləndirilməsini hədəfləmişdir. 12 fevral 2021-ci ildə "Dövlət qulluğu haqqında" qanuna dəyişiklik layihəsi Milli Məclisin plenar iclasında müzakirə edilmiş, inzibati və yardımçı vəzifələrin təsnifatı qaydasına Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndələrinin, onların müavinlərinin və xüsusi nümayəndəliklərdə mütəxəssislərin vəzifələri əlavə edilmişdir. Bununla da Prezidentin xüsusi nümayəndələrinin hüquqi statusu müəyyən olunmuş və qanuna dəyişiklik layihəsi dövlət başçısı tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Xüsusi nümayəndəlik institutu ilə yanaşı, dövlət idarəçiliyində çevikliyi və səmərəliyi artıracaq yeni idarəetmə institutu kimi səlahiyyətli nümayəndə institutunu qeyd etmək olar. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 22 dekabr 2022-ci il tarixdə "Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyi haqqında" fərman imzaladı. Həmin sənədə əsasən, Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyi təsis edildi. Eyni zamanda "Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyi haqqında Əsasnamə" təsdiqləndi.

Əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən dövlət quruculuğu və iqtisadi inkişaf strategiyası özünün parlaq bəhrəsini verməkdədir. Ölkə rəhbərinin dövlət idarəetmə sistemində həyata keçirdiyi islahatların məqsədi də dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmlənməsi, vətəndaş cəmiyyətinin inkişaf etdirilməsi, hüquqi dövlət quruculuğunun gücləndirilməsi, dövlət xidmətlərinin keyfiyyətinin artması və əlçatanlığı, vətəndaş məmnunluğunun artırılmasıdır. Həyata keçirilən islahatlar nəticəsində dövlət idarəçiliyində məcburetmədən könüllü riayətə, imperativ idarəetmədən tənzimlənməyə, yoxlamadan monitorinq və qiymətləndirməyə, məmur-sahibkar təmaslarından rəqəmsal həllərə keçid təmin edildi. İslahatlar həmçinin dövlət-özəl, dövlət-vətəndaş arasında dialoqun daha da inkişaf etdirilməsinə xidmət etdi. Artıq əminliklə deyə bilərik ki, uğurla davam etdirilən effektiv dövlət idarəetmə sistemi tam qurulmuş, hökumətin uzunmüddətli vizyonu formalaşdırılmış, dövlət xidmətlərindən vətəndaşların məmnunluq səviyyəsi yüksək səviyyədə təmin olunmuşdur. Müstəqil Azərbaycan dövləti, Qarabağ savaşında Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun şanlı qələbəsi Umummilli Lider Heydər Əliyev dühasının təntənəsi və təməlini qoyduğu siyasətin məntiqi nəticəsidir!

Rəcəb RƏHİMLİ,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının "Dövlət qulluğu və kadr siyasəti" kafedrasının müdiri, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, dosent